

הריח של האחר/ת: חושים, נשים ומיעוטים בספרות איטלקית

The Smell of the Other: Sensing Women and Minorities in Italian Literature

BA Seminar
Dr. Chiara Caradonna
Tal Yehezkel
2024, 1st Semester

Course/Module Coordinator: Dr. Chiara Caradonna, Tal Yehezkel

מורה אחראית על הקורס: ד"ר קיארה קרדונה, טל יחזקאלי

Coordinator Email: chiara.caradonna@mail.huji.ac.il, tal.yhzkly@gmail.com

דוא"ל של המורה האחראית על הקורס: chiara.caradonna@mail.huji.ac.il, tal.yhzkly@gmail.com

Coordinator office hours: Tuesdays, 16:30-18:00

שעות קבלה של המורה האחראית על הקורס: ימי שלישי, 16:30-18:00

Course/Module description:

In 1889, the German philosopher Friedrich Nietzsche stated that “the sense of smell is one of our most delicate instruments”, and encouraged his readers to start using it as a research tool in Philosophy. Nietzsche was reacting to the fact that, up to that point, the sense of smell had rarely been taken into serious account in the history of Western thought, and was instead mostly either devalued or ignored. But smell is indeed a unique and delicate tool that allows us to detect, among other things, otherness and differences. Recent research has shown that smell is an important marker for defining both the ingroup and the outgroup in social interactions, and plays a major role in the formation of personal identity. Smell is also the hardest sense to put into words – which makes it an exemplary case for studying literature’s creative strategies to deal with what evades human language, or in other words, to deal with its “other”. In this course, we will get acquainted with selected works from the emerging field of olfactory studies in the Humanities, and explore smell’s relation to language, literature, power relations and politics – in its gendered, ethnic and national aspects. We will discuss these insights by reading major works of Italian literature: from Dante Alighieri to Ludovico Ariosto, Elsa Morante, Italo Calvino and Elena Ferrante in which smell plays a prominent role. We will examine the way in which these writers have used expressions of smell, and discuss the questions: which kind of otherness does the use of smell in literature bring forth? Why is it mostly related to women and minorities? What is the unique role of smell in Italian literature compared to other literatures? And how, if at all, does it help us to better understand otherness and others?

תיאור הקורס:

ב-1889, הפילוסוף הגרמני פרידריך ניטשה טען ש"חוש הריח הוא אחד מכליני המעודנים ביותר" והפציר בקוראותיו ובקוראיו להשתמש בו יותר ככלי פילוסופי. ניטשה טען זאת בתגובה לכך שעד אז, עוד מימי אפלטון, המחשבה המערבית לרוב התעלמה מחוש הריח או הפחיתה מערכו. אך חוש הריח הוא אכן, כפי שניבא ניטשה, כלי עדין ומדויק, שמאפשר לנו להבחין, בין היתר – באחרות ובהבדלים דקים. מחקרים מהשנים האחרונות מראים שריח הוא סמן חשוב להגדרה של קבוצות חברתיות שונות, ושהוא משחק תפקיד משמעותי בתהליך של הגדרת זהות אישית. ריח, בנוסף לכך, הוא גם החוש שהכי קשה לבטא במילים – ולכן הוא משמש כמקרה בוחן ייחודי עבור האסטרטגיות היצירתיות שיצירות ספרות פיתחו כדי להתמודד עם מה שחומק מהשפה האנושית, או במילים אחרות, עם ה"אחר" של הספרות. בקורס ה"ריח של האחר/ת" נתוודע יחד למאמרי מפתח בין-תחומיים מהשדה החדש של "לימודי ריח" במדעי הרוח, ונבחן דרכם את הקשר של חוש הריח לשפה, לספרות, ליחסי כוח ולפוליטיקה – מגדרית, אתנית ולאומית. נשוחח על התובנות הללו באמצעות קריאה ביצירות נבחרות מהקאנון של הספרות האיטלקית – מיצירות של דנטה אליגיירי ללודיביקו אריוסטו, אלזה מורנטה, איטאלו קאלוינו ואלנה פרנטה, שבהן לחוש הריח תפקיד מרכזי. נבחן את האופן שבו היוצרות/ים האלו השתמשו בחוש הריח ובריחות, ונשאל: אילו אחריות באות לידי ביטוי ע"י השימוש בריח בספרות? מדוע ריח ביצירות האלו וביצירות אחרות לרוב מיוחס לנשים או למיעוטים? מהו התפקיד הייחודי של הריח בספרות איטלקית בהשוואה לספרויות אחרות? וכיצד, אם בכלל, הקריאה והמחשבה על ריח בספרות עוזרת לנו להבין טוב יותר אחרות ואחרים/ות?

Learning outcomes:

On successful completion of this course, students should be able to be acquainted with the major arguments in the research of smell in humanities, acquire tools for critical thinking and critical reading of literary texts as well as of social and political situations. They will also have knowledge of Italian literature, and will be able to analyze texts critically through tropes of smell and other senses.

תוצרי למידה:

בסיומו של קורס זה, סטודנטים/ות יוכלו להשתמש בכלים לחשיבה ביקורתית וקריאה ביקורתית שנלמדו יחד בקורס, ולגבש מחשבות מקוריות על היחסים שבין טקסט למציאות חברתית ופוליטית, ועל השימוש בביטויים חושיים על מנת להגדיר אחרות חברתית, פוליטית ומגדרית. כמו כן, לסטודנטים/ות תהיה היכרות עם יצירות מפתח מהקאנון של הספרות איטלקית בתקופות שונות, ויכולת לנתח אותן באמצעות הכלים התיאורטיים שנלמדו.

Assignments during the semester

The course consists in close reading and discussion of the texts at hand. Students are required to read the texts closely beforehand and participate actively in the classes by preparing specific questions to be handed in before the class and then raised during the class.

מטלות במהלך הסמסטר

הקורס בנוי מקריאות צמודות ומעמיקות של טקסטים נבחרים. לכן הסטודנטים.ות נדרשים.ות לקרוא את הטקסטים בתשומת לב מראש, להשתתף באופן פעיל בשיעור, ולהכין שאלות על הטקסטים, שתוגשנה מראש ותידונה בכיתה.

Final assignment

Students will be asked to write a paper of 10 pp. based on a topic that was discussed during the semester.

מטלה סופית

הסטודנטים/ות נדרשים/ות לכתוב עבודה סופית של לפחות 10 עמודים על נושא שנדון במהלך הסמסטר.

Attendance requirements: students are required to attend all classes. Absences will be allowed according to the University's regulations.

דרישות נוכחות: סטודנטים/ות נדרשים/ות לנוכחות מלאה בשיעורים. היעדרויות יאושרו בהתאם לתקנון האוניברסיטה.

תוכנית

- 02.01.24.1 - הקדמה: מיהו האחר?
ריח במדעי הרוח ובספרות איטלקית, ריח כנושא אינטרדיסציפלינרי
- 09.01.24.2 - איך מדברים על הגוף?
Bruno Latour, "How to talk about the Body?"
(אם שיח מוקלט בין קיארה וטל)
- 16.01.24.3 - ריח וחברה
Anthony Synnott, "A Sociology of Smell"
(אם שיח מוקלט בין קיארה וטל)
- 23.01.24.4 - ריח ומעמד חברתי/מגדר: מטילדה סראו, "טוהר המידות של קקינה" (1884)
- 30.1.24.5 - ריח וגבולות השפה: איטלו קלבינו "השם, האף" (1972) + Andreas Keller, Asifa Majid
- 06.02.24 - הריח של האחר: "The Odor of the Other" Constance Classen
- 13.02.24.6 - הריח והעיר: אנא מריה אורטסה, "סיפורים מנפולי" (1953)
- 20.02.24.7 - ריח, זהות ומגדר: אלזה מורנטה, "אלה תולדות" (1974)

27.02.24 - בחירות, אין שיעור

- 05.03.24.9 - ריח, כימיה, גיזענות ואנטישמיות: פרימו לוי, סיפורים קצרים
- 12.03.24.10 - ריח ומגדר בספרות עכשווית: אלנה פרנטה, "ימי הנטישה" (2002)
- 17.03.24.11 - דיון סופי וכיווני מחקר

Schedule:

1. 02.01.24 - Introduction: Who is the Other?
Olfaction and Smell in the Humanities and in Italian literature
2. 09.01.24 – How to talk about the body? – Bruno Latour
3. 16.01.24 – Smell and Society
Anthony Synnott, “A Sociology of Smell”
4. 23.01.24 - Matilde Serao’s *La Virtù di checcchina* - טוהר המידות של קקינה
5. 30.01.24 – Smell and the Limits of Language
Italo Calvino’s “Il nome, il naso” - “The Name, The Nose” - “השם, האף” (from: *Sotto il sole giaguaro* - *Under The Jaguar Sun*)
6. 06.02.24 – Constance Classen, “The Odor of the Other”
7. 13.02.24 – Smell and the City: Anna Maria Ortese, *Il mare non bagna Napoli*, “La Città Involontaria” (1953)
8. 20.02.24 – Smell and Ethnicity/Gender – Elsa Morante’s *La Storia - History: A Novel* - אלה תולדות (selections)
- 27.02.24 – Regional Elections, no classes are held**
9. 05.03.24 – Smell, Chemistry, Racism and Antisemitism - Primo Levi (selected texts)
10. 12.03.24 – Smell and Gender in Contemporary Literature
Elena Ferrante’s *I giorni dell’abbandono* - *The Days of Abandonment* - ימי הנטישה
11. 17.03.24 – Conclusions and research outlook

Primary Readings:

- Ariosto, Lodovico, and Guido Waldman. *Orlando Furioso*. Oxford World’s Classics. Oxford ; New York: Oxford University Press, 2008.
- Armiero, Marco, and Salvatore Paolo De Rosa. “Political Effluvia: Smells, Revelations and The Politicization of Daily Experience in Naples, Italy.” In *Methodological Challenges in Nature-Culture and Environmental History Research*, edited by Jocelyn Thorpe, Stephanie Rutherford, and L. Anders Sandberg. Routledge Environmental Humanities Series. London ; New York: Routledge, 2017.
- Barwich, A. S. *Smellosophy: What the Nose Tells the Mind*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 2020.
- Calvino, Italo. *Sotto il sole giaguaro*. 1a ed. Milano: Mondadori, 2017.
- Ciani Forza, Daniela, and Simone Francescato. *Perfume and Literature: The Persistence of the Ephemeral*. Padova: Linea, 2017.
- Classen, Constance. “The Odor of the Other: Olfactory Symbolism and Cultural Categories.” *Ethos* 20, no. 2 (June 1992): 133–66. <https://doi.org/10.1525/eth.1992.20.2.02a00010>.
- Hsu, Hsuan L. “Literary Atmospherics.” *Literary Geographies* 3, no. 1 (2017): 1–5.

- Keller, Andreas. *Philosophy of Olfactory Perception*. 1st ed. 2016. Cham: Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2016. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-33645-9>.
- Latour, Bruno. "How to Talk About the Body? The Normative Dimension of Science Studies." *Body & Society* 10, no. 2–3 (June 2004): 205–29. <https://doi.org/10.1177/1357034X04042943>.
- Levi, Primo. *La tregua*. Einaudi tascabili Letteratura 425. Torino: Einaudi, 1997.
- Levi, Primo, and Cesare Segre. *Se questo è un uomo*. 15. edizione. Super ET. Torino: Einaudi, 2015.
- Majid, Asifa, and Niclas Burenhult. "Odors Are Expressible in Language, as Long as You Speak the Right Language." *Cognition* 130, no. 2 (February 2014): 266–70. <https://doi.org/10.1016/j.cognition.2013.11.004>.
- Morante, Elsa. *La storia romanza*. Torino: Einaudi, 2023.
- Morante, Elsa, and William Weaver. *History*. Steerforth Press ed. South Royalton, Vt: Steerforth Italia, 2000.
- Ortese, Anna Maria. *Il mare non bagna Napoli*. 11. ed. Fabula 77. Milano: Adelphi, 2008.
- Pasolini, Pier Paolo. *L'odore dell'India*. Nuova ed. Milano: Garzanti, 2015.
- Rindisbacher, Hans J. *The Smell of Books: A Cultural-Historical Study of Olfactory Perception in Literature*. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1992.
- Synnott, Anthony. "A Sociology of Smell." *Canadian Review of Sociology/Revue Canadienne de Sociologie* 28, no. 4 (1991): 437–59.